

Bedömargruppens motiveringar

Blekinge tekniska högskola

Lärosäte Blekinge tekniska högskola	Huvudområde/examen Tema Breddad rekrytering	ID-nr A-2020-01-4866
<p>Bakgrundsbeskrivning</p> <p>Blekinge tekniska högskola är ett teknikprofilerat lärosäte med en utbildningsstruktur som utgörs främst av professionsutbildningar, som civilingenjörs- och högskoleingenjörsutbildningar, sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeutbildningar samt utbildningar inom fysisk planering. År 2020 erbjöd lärosätet 21 utbildningar på grundnivå och 12 utbildningar på avancerad nivå. Antalet studenter var 2 773 helårsstudenter och lärosätet har 99 aktiva forskarstudenter. Enligt självvärderingen är könsfördelningen i studentgruppen 38 procent kvinnor och 62 procent män, och för doktoranderna är motsvarande fördelning 32 procent kvinnor och 68 procent män. Av de aktiva doktoranderna hade 43 procent en examen från lärosätet, det vill säga var internrekryterade.</p> <p>Enligt den statistik som UKÄ sammanställt till den tematiska utvärderingen var 36 procent av nybörjarstudenterna på lärosätet kvinnor läsåret 2017/18. Andelen kvinnliga nybörjarstudenter på lärosätet var 35–41 procent under perioden 2013/14–2017/18. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 var 22 procent från Stockholms län, följt av Skåne län (20 procent) och Västra Götalands län (14 procent). Medianåldern för nybörjarstudenterna på lärosätet var 26 år läsåret 2018/19 och för samtliga nybörjarstudenter i Sverige var medianåldern 25 år. Andelen av nybörjarstudenterna på lärosätet som var 30 år eller äldre var 37 procent och 30 procent i landet som helhet. Vid lärosätet hade 25 procent av nybörjarstudenterna till högre utbildning utländsk bakgrund läsåret 2016/17, vilket är en ökning från 19 procent sedan läsåret 2007/08. Av nybörjarna till högre utbildning var 16 procent födda utomlands läsåret 2016/17. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 hade 37 procent högt utbildade föräldrar med minst 3 års eftergymnasial utbildning, vilket är en ökning från 30 procent sedan läsåret 2008/09.</p>		
<p>Bedömningsområde Styrning och organisation</p> <p>1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?</p> <p>Bedömning med motivering: Blekinge tekniska högskola har tolkat sitt uppdrag med breddad rekrytering utifrån sina specifika förutsättningar men det är otydligt hur lärosätet följer upp förändringar i studentpopulationen.</p> <p>I självvärderingen beskriver Blekinge tekniska högskola att det tidigare saknats en strategisk överbyggnad för breddad rekrytering med övergripande mål, trots att ett antal aktiviteter har funnits, men att övergripande mål för breddad rekrytering beslutades 2021. Det framgår däremot inte av självvärderingen om de strategiska målen ingår i lärosätets vision. Målet säger att lärosätet ska vara ett inkluderande, öppet och tillgängligt lärosäte som överbryggar sociala klyftor och skapar gemenskap. Breddat deltagande beskrivs av lärosätet som en fortsättning av den breddade rekryteringen, och ska vara integrerat i lärosätets verksamhet genom relevanta stödfunktioner som bidrar till en studiemiljö med hög kvalitet och ökar genomströmningen.</p>		

Den traditionsbundna snedfördelningen av andelen kvinnor och män förekommer enligt självvärderingen inom olika utbildningsområden på lärosätet, med mindre andel kvinnor inom tekniska utbildningar och större inom vårdutbildningar. För övrigt rekryterar lärosätet en relativt stor andel studenter med en studieovan bakgrund, även om den andelen har minskat, samt främst studenter från den egna regionen och från storstadsregionerna.

Lärosätet anger att det utöver det övergripande målet finns delmål som beslutats för 2023. I delmålen har lärosätet tolkat sitt uppdrag med breddad rekrytering utifrån sina specifika förutsättningar som en teknikprofilerad mindre högskola och utifrån sin befintliga studentpopulation, anser bedömargruppen. I delmålen har lärosätet identifierat de underrepresenterade målgrupper som man vill nå för arbetet med breddningen, vilket bedömargruppen anser är positivt. Målgrupperna inkluderar studenter från studieovana hem, studenter med utländsk bakgrund och studenter som är underrepresenterade inom vissa utbildningsområden. Målen beskrivs dock i relativa termer som att öka andelen studenter från underrepresenterade grupper. Kvantitativa mål och nyckeltal saknas efter vad bedömargruppen kan utläsa, vilket försvårar uppföljningen av arbetet.

Bedömargruppen anser att lärosätet har en god grund för att utveckla sitt arbete med breddad rekrytering med en strategisk övergripande målsättning, delmål och målgrupper som är identifierade utifrån den egna befintliga studentpopulationen. Det framgår dock inte i självvärderingen hur lärosätet skaffar sig överblick över förändringar av studentpopulationens sammansättning.

Rekommendationer

- Lärosätet bör ta fram en handlingsplan med kvantitativa mål för rekryteringsarbetet, både på grundnivå och avancerad nivå samt forskarutbildningsnivå.
- Lärosätet bör kontinuerligt följa upp studentpopulationens sammansättning över tid utifrån sina identifierade målgrupper.

Bedömningsområde Styrning och organisation

2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

Bedömning med motivering: Lärosätet har delvis skapat ramar och förutsättningar för arbetet med breddad rekrytering men representationen av företrädare för den akademiska verksamheten med ett tydligt ansvar för arbetet bör förstärkas.

Lärosätets övergripande målsättning för arbetet med breddad rekrytering beslutades relativt nyligen, men det framgår inte tydligt av självvärderingen på vilken nivå målen är beslutade eller hur arbetet resurssätts.

I självvärderingen beskriver lärosätet att en samordnare för arbetet med breddad rekrytering, chefen för studerandeavdelningen, tillsattes i mitten av 2020. Till samordnaren finns ett råd knutet som leder arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande. I rådet ingår prorektor och vicerektor som representanter för akademien, samt ett antal verksamhetschefer på avdelningar inom stödverksamheten, som genomför aktiviteter för breddad rekrytering. Även en projektledare med uppdraget att samverka med skolor och att samordna insatser för breddad rekrytering internt ingår i rådet.

Arbetet har alltså nyligen omorganiserats med en tydlig ansvarsfördelning internt mellan ansvariga avdelningar, vilket bedömargruppen anser är positivt. Värt att notera menar bedömargruppen, är dock

att huvudsakligen administrativa funktioner har ett utpekat ansvar i själva arbetet. Utifrån vad bedömargruppen kan utläsa av självvärderingen är ansvarsfördelningen delvis relevant, även om frågan infinner sig för bedömargruppen varför inte institutioner, utbildningsansvariga och lärare med flera har en större roll i utvecklingen mot tillgänglighet och andra anpassningar för delvis nya målgrupper.

Bedömargruppen anser sammantaget att lärosätet har påbörjat ett bra utvecklingsarbete, där samordnaren och rådet för att driva arbetet med breddad rekrytering framåt kan skapa förutsättningar för ett mer sammanhållet och effektivt arbete.

Rekommendationer

- Lärosätets råd bör inkludera fler aktiva representanter från den akademiska verksamheten för ökat engagemang och utväxling i arbetet med breddad rekrytering, t.ex. utbildningsansvariga, lärare och studenter.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?

Bedömning med motivering: Lärosätet genomför enligt bedömargruppen flera relevanta aktiviteter för att bredda rekryteringen, men det saknas beskrivningar av aktiviteter som riktar sig till underrepresenterade grupper till utbildningsområden utöver teknik.

De aktiviteter som beskrivs i självvärderingen förefaller i vissa fall vara lämpade för att nå ut till de underrepresenterade studentgrupper som lärosätet har identifierat som målgrupper, och kan därmed bidra till att närma sig lärosätets mål för breddad rekrytering. I andra fall är målgruppen så bred att aktiviteterna snarare förefaller vara inriktade på att främja rekrytering i allmänhet, menar bedömargruppen.

Aktiviteterna inkluderar insatser för att öka intresset för högskoleutbildning bland skolelever, främst för teknikutbildningarna, varav flera initiativ är ett samarbete med externa samverkanspartner. Andra insatser är lagstadgade, exempelvis bedömning och validering av reell kompetens vid antagning. Där har lärosätet en väl utvecklad modell, noterar bedömargruppen.

Det finns ett stort fokus på det högskoleförberedande arbetet genom tekniskt basår, som även nyligen utvecklats för distans, och ett antal förberedande kurser för högskolestudier. Båda dessa exempel vill bedömargruppen framhålla som goda exempel på arbete för breddad rekrytering. Kurspaketet för generell förståelse av högre utbildning som introducerades våren 2021, är enligt bedömargruppen intressant och påminner bedömargruppen om collegeutbildningarna som gavs på 2000-talet. Kurspaketet ska bidra med språkkunskaper, studieteknik, vetenskaplighet och introduktion till några av lärosätets profilområden, med studenter från en icke-akademisk bakgrund som tänkt målgrupp. Även om kurspaketet inte skulle bidra så mycket rent kvantitativt kan det inspirera studenter att prova på att studera, menar bedömargruppen. Det framgår inte av självvärderingen om kurspaketet ger högskolepoäng eller om delkurserna kan tillgodoräknas senare.

I självvärderingen beskriver lärosätet åtskilliga aktiviteter för att öka intresset för teknik hos barn och unga, särskilt hos flickor/kvinnor, och flera satsningar genomförs i samarbete med kommuner och skolor. Däremot nämner lärosätet inga aktiviteter för att öka intresset för vårdutbildningar hos pojkar och män, trots att obalansen i kön inom dessa utbildningar är minst lika stor som inom

teknikutbildningar, enligt självvärderingen. Mot bakgrund av att ett delmål är att öka andelen av underrepresenterade grupper inom vissa utbildningsområden är det, enligt bedömargruppen, angeläget att lärosätet stärker sina insatser för att bredda rekryteringen till vårdutbildningarna på motsvarande sätt som man gör till teknikutbildningar.

Lärosätets studievägledning samverkar genom dialog och återkommande träffar med studie- och yrkesvägledare på regionens grund- och gymnasieskolor, komvux och lärcentrum. Detta anser bedömargruppen är ett gott exempel på arbete med potential att bredda rekryteringen, eftersom det erbjuder viktiga kanaler för att ge inblick i och mer kännedom om utbildning och forskning på högskolenivå.

Självvärderingen fokuserar i mindre utsträckning på breddad rekrytering till avancerad nivå och forskarutbildning än till grundnivå. Lärosätet hävdar att stödet för befintliga studenter på grundnivå och avancerad nivå, arbetet för breddat deltagande, innebär en möjlighet för en breddad rekrytering även till forskarnivå, men presenterar inget stöd för det. Stödet för breddat deltagande bedöms som väl utvecklat och funktionellt, med bland annat insatser för att stödja nya studenter och motverka tidiga avhopp. Det anser bedömargruppen är lovligt, även om det är oklart i vilken omfattning detta arbete påverkar rekryteringen till högre utbildningsnivåer.

Bedömargruppen menar att det sammantaget genomförs flera relevanta aktiviteter. Men eftersom de inte systematiskt följs upp, är det oklart vilka effekter aktiviteterna har och på vilka sätt de eventuellt skulle behöva vidareutvecklas.

Rekommendationer

- Lärosätet bör utveckla insatser för att öka intresset hos underrepresenterade grupper vid rekrytering till utbildningsområden utöver teknik, framför allt för målgruppen män till vårdutbildningar.
- Lärosätet kan överväga att utveckla ett mer långsiktigt samarbete med skolor på alla stadier, med fokus på att nå ut till flera av de identifierade underrepresenterade grupperna.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

4. Hur följer lärosätet upp resultat från arbetet med breddad rekrytering?

Bedömning med motivering: Lärosätet följer inte upp arbetet med breddad rekrytering.

Lärosätet anger i självvärderingen att man inte följer upp arbetet med breddad rekrytering systematiskt, utan att uppföljningsarbetet är ett utvecklingsområde. Lärosätet konstaterar dock att det finns ramverk, till exempel kvalitetssäkringsarbetet, där breddad rekrytering skulle kunna ingå. Bedömargruppen instämmer i det och understryker att en integrering av breddad rekrytering i kvalitetssäkringsarbetet skulle säkerställa att lärosätets uppföljningsarbete genomförs systematiskt. Viss uppföljning görs däremot av söktryck, kvarvaro och genomströmning på programmen, vilket lärosätet anger kan vara grund för beslut om särskilda insatser, även när det gäller rekrytering.

Inom ramen för jämställdhetsintegrering sker en viss uppföljning av breddad rekrytering utifrån kön, och lärosätet kan, baserat på resultaten av uppföljningen, föreslå insatser på program med obalans mellan könen. Bedömargruppen anser att erfarenheter från arbetet med jämställdhetsintegrering kan ge ledning i att utforma insatser för breddad rekrytering även av andra underrepresenterade grupper.

I lärosätets övergripande mål ingår att alla studenter ska känna sig välkomna och inkluderade, men lärosätet beskriver inte hur arbetet för att främja detta följs upp, noterar bedömargruppen.

Bedömargruppen noterar avslutningsvis att det finns en strategisk övergripande målsättning för breddad rekrytering, men att det inte finns någon handlingsplan eller nyckeltal. Att systematiskt följa upp effekter av olika aktiviteter och åtgärder utifrån målgrupp, uppföljningsbara mål och utfall skulle enligt bedömargruppen ge värdefull information om åtgärdernas effekt, och underlag för en vidareutveckling av insatserna.

Rekommendationer

- Lärosätet bör koppla de nyligen beslutade strategiska målen och delmålen till en struktur för uppföljning av breddad rekrytering inom sitt systematiska kvalitetssäkringsarbete.
- Lärosätet bör systematiskt göra uppföljningar av de olika aktiviteter och åtgärder som genomförs, även de långsiktiga, och återkoppla utfall och analys till verksamheten.
- Lärosätet bör genomföra studentundersökningar, för att utveckla och säkerställa en inkluderande studiemiljö.

Universitetskanslersämbetets tematiska utvärdering av lärosätenas arbete med breddad rekrytering

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Blekinge Tekniska Högskola

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrandet och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden som ingår i den tematiska utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bakgrundsbeskrivningen			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde Styrning och organisation

Fråga 1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Fråga 2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	1	2	Det saknas inte representanter från den akademiska verksamheten i rådet. Både vicerektor och projektledare är lärare, forskarhandledare samt att vi har en studentrepresentant i rådet.
2	3	3	Rektor ingår inte i rådet.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

Fråga 3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Fråga 4. Hur följer lärosätet upp resultat från arbetet med breddad rekrytering?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig